

SKITSMARTA ANTECKNINGAR WORKSHOP 1

SYFTET MED #SKITSMART WORKSHOP 1 ÄR:

- Öka förståelse, samtal och intresse runt hästgödsel
- Få mer kunskap och tips för att göra er anläggning #Skitsmart för hästen och miljön

En #skitsmart anläggning är en anläggning som medvetet arbetar för en effektiv hantering av hästgödsel och utemiljöer som är till fördel för miljön och som också kan främja hästens hälsa.

Följ oss: @skitsmart

LÄS S. 5 HÄSTGÖDSEL, EN NATURLIG RESURS.

VART TAR GÖDSELN VÄGEN?

ATT DISKUTERA!

- Vart tar er gödsel vägen?
- Vem hämtar?
- Till åkermark? Till biogas? Till jordförbättring? Annat?

Vår gödsel används till

Har vi problem med, eller får klagomål från vår gödselmottagare, att andra saker än endast strö och gödsel hamnar på gödselstacken?

Om JA, svara på nedanstående två frågor. ▼

Varför hamnar oönskade saker på gödselstacken?

Vad behövs för att vi ska kunna hantera/sortera dessa "oönskade saker" på annat sätt?

STRÖMEDEL

LÄS S. 12-13 I HÄSTGÖDSEL – EN NATURLIG RESURS.

Vilket strömedel använder vi idag?

ATT DISKUTERA!

- Varför använder vi detta strömedel?
- Vilka andra strömedel kan vi tänka oss?
- Är vår gödselmottagare nöjd med vårt val av strömedel?
- Om vi betalar för att bli av med gödseln, kan vi få ner kostnaden genom att byta strömedel?

Behöver vi ta en kontakt med vår gödselmottagare? JA NEJ
Om JA, vem tar kontakten:

MOCKNING

ATT DISKUTERA!

- Är det mest gödsel eller strö på gödselstacken?
- Kan vi mocka "snålare" så det blir mer gödsel och mindre strö på gödselstacken?
- Kan vi tjäna pengar genom att använda mindre strömedel eller byta strömedel?
Se exemplen för inspiration.

EMEMPEL 1: 1 spånbal mindre i månaden/häst i ett stall med 25 st inackorderade hästar. 65 kr * 25 hästar = 1 625 kr/månad.
Inackorderingsstallet sparade 19 500 kr/år

EXEMPEL 2: En ridskola fick betala 100 000 kr om året för att bli av med gödseln för att de använde kutterspån som har längre komposteringstid än torv. Efter ett samtal till deras gödselmottagare kom de fram till att om de byter till torvströ så kan han tömma deras gödselstack gratis.
Ridskolan blev av med en kostnad på 100 000 kr/år genom att byta strömedel.

VAD KAN NI GÖRA FÖR PENGARNA NI SPARAR?

- Nya hinder?
- Hårdgöra något lerigt område i hagen?
- Fler lektioner/träningar?
- Köpa en mekanisk gödseluppsamlare?
- Anordna en clinic?

Kan vi mocka snålare? Gå till en box och testa!

Om ni tror att ni kan spara pengar på strö. Rangordna förslag på vad ni ska göra för pengarna (var och en fyller i enskilt).

Mina förslag:

1. _____
2. _____
3. _____

Presentera era förslag för varandra. Välj ut den punkt ni på anläggningen gemensamt kommer fram till att ni ska satsa på tills nästa år.

Med våra sparade pengar ska vi till nästa år:

LAGRING

Hur och var lagras er gödsel?

Hur ofta töms er gödsellagringsplats?

LÄS S. 18 HÄSTGÖDSEL, EN NATURLIG RESURS.

Ligger er anläggning i ett känsligt område? JA NEJ

Är ni osäkra om ni ligger i ett känsligt område? Kontakta er kommun så får ni besked.
Kontakta kommunen gör:

Hur många månader måste ni kunna lagra er gödsel?

God komposteringsprocess underlättar växternas upptagning av näring samt ger bättre spridningsegenskaper. Vill ni påskynda er komposteringsprocess? ▼

LÄS S. 16-17 I HÄSTGÖDSEL, EN NATURLIG RESURS.

HAGAR

Våra hagar är alltid växtbeklädda
Vi mockar våra rasthagar
Vi har olika sommar- och vinterhagar
Vi utfodrar i foderhäck eller liknande
Våra ingångar till hagarna är alltid torra

JA NEJ
JA NEJ
JA NEJ
JA NEJ
JA NEJ

Visste du att
mockning av hagar
kan vara bättre
parasitbekämpning
än avmaskning?

Har ni svarat JA på alla frågor ovan?
Bra jobbat! Då har ni en god grund till ett väl fungerande system för hästarna och miljön.

Läs igenom Greppa näringens praktiska råd, Bra hagar för både hästen och miljön. Finns det några fler åtgärder ni skulle kunna göra? Rangordna nedan.

Läs Greppa näringens praktiska råd, Bra hagar för både hästen och miljön. Fyll i dina förslag på åtgärder (enskilt).

1. _____

2. _____

3. _____

Diskutera gemensamt vilken åtgärd ni ska satsa på först.
Gemensam vald åtgärd

_____

Har ni svart NEJ på någon/ några frågor ovan?

Läs igenom Greppa näringens Praktiska råd, Bra hagar för både hästen och miljön.

Välj ut åtgärder som ni skulle kunna göra på er anläggning.

Hästgödsel är en viktig resurs om den hanteras på rätt sätt. Med ökad kunskap kan vi gemensamt ta skitsmarta beslut som resulterar i en bättre miljö och friskare hästar.

Projektet #Skitsmart drivs av Hästnäringens Nationella Stiftelse som har ett övergripande uppdrag att främja den svenska hästnäringen.

För mer tips och idéer,
följ oss: @skitsmart